

EUROPOS SĄJUNGA

Regionų komitetas

2013 m. ETBG stebėsenos ataskaita Naujos sanglaudos politikos link

Santrauka

**Santrauką parengė METIS GmbH (autoriai: Jürgen Pucher, Alexandra Frangenheim ir Alice Radzyner).
Tai nėra oficiali Regionų komiteto nuomonė.**

Daugiau informacijos apie Europos Sąjungą ir Regionų komitetą rasite interneto svetainėse <http://www.europa.eu> ir <http://www.cor.europa.eu>.

© Europos Sąjunga, 2014 m. vasario mėn.
Atskiras dalis atgaminti leidžiama aiškiai nurodžius šaltinį.

Santrauka

Regionų komitetas reguliariai skelbia Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių (ETBG) plėtojimo stebėsenos ataskaitas. Iki 2013 m. pabaigos iš viso buvo sudarytos 43 ETBG, vienijančios apie 750 nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų iš 20 skirtingų valstybių narių. Dar 16 grupių šiuo metu yra kuriamos.

Teisinis pagrindas ir įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu

2013 m. gruodžio 17 d. buvo priimtas Reglamentas (ES) 1302/2013, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) 1082/2006 dėl ETBG; šis reglamentas įsigalios 2014 m. birželio 22 d. Šiais pakeitimais supaprastinamos procedūros ir išplečiamas subjektų, atitinkančių ETBG reikalavimus, ratas bei palengvinamas, atsižvelgiant į RK pateiktus pasiūlymus, ETBG funkcionavimas. Kiti reglamentai dėl naujos sanglaudos politikos atveria naujas perspektyvas ETBG.

Iki 2013 m. pabaigos padėtis valstybėse narėse, palyginti su 2012 m., nepasikeitė. Beveik visose ES valstybėse narėse priimtos nacionalinės teisės nuostatos, išskyrus federacines valstybes Austriją, Belgiją ir Vokietiją.

2013 m. liepos 1 d. Kroatijai įstojus į ES atsivėrė papildomų perspektyvų naujų ETBG kūrimui ir prasidėjo naujas ETBG plėtros etapas. Kroatijos vietos ir regionų valdžios institucijos labai aktyviai dalyvauja ETBG projektuose, kaip kad Vidurio Europos transporto koridorius. Regionų komitetas dėjo daug pastangų siekdamas įtraukti ETBG į šalies pasirengimo narystei darbotvarkę.

Kroatija ETBG reglamentą įgyvendino aktu, kuris įsigaliojo 2013 m. liepos 1 d.

ETBG padėties apžvalga

ETBG, sukurtos 2013 m. arba 2012 m. pabaigoje

Nuo 2012 m. pabaigos iki 2013 m. pabaigos buvo sukurta vienuolika naujų ETBG (šešios ETBG sukurtos 2012 m.). Daugiausia naujų ETBG sukurta Vidurio Europoje ir dažniausiai jų tikslas yra sukurti institucinę vykdomų projektų ir programų struktūrą ir tokiu būdu vykdyti savo įprastines funkcijas.

1 lentelė. Naujos ETBG, kurios įtrauktos kaip atvejo tyrimas

#	Pavadinimas	Šalys	Ypatumai	Sukurta
1	Via Carpatia ETBG	HU, SK	Du NUTS 3 narius turinti ETBG, sukurta bendro pobūdžio bendradarbiavimui.	2013 05 31
2	Parc Marin International des Bouches de Bonifacio	FR, IT	ETBG sukurta stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą tarptautiniame jūrų parke.	2013 03 11
3	ETBG Tritia	CZ, PL, SK	Keturių regionų partnerystė, kuria siekiama skatinti socialinę ir ekonominę sanglaudą šioje teritorijoje.	2013 02 25
4	ETBG euroregionas „Senza Confini“	AT, IT	Dviejų valstybių narių partnerystė, kurios bendras tikslas yra trijų jos regionų bendradarbiavimas siekiant stiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą.	2012 12 21
5	ETBG Spoločný región limited	CZ, SK	ETBG sudaro 22 Slovakijos ir Čekijos pasienio regiono savivaldybės. Jos tikslas yra sukurti institucinę tarpvalstybinio bendradarbiavimo struktūrą.	2013 05 22
6	ETBG "Secrétariat du Sommet de la Grande Région"	BE, DE, FR, LU	10 narių turinti ETBG, kurios tikslas yra toliau stiprinti „Grande Région“, kaip bendrą teritoriją.	2013 06 30
7	EGTC TATRY Ltd.	PL, SK	Dviejų regionų ETBG, siekianti veiksmingiau ir efektyviau įgyvendinti projektus pagal naują Lenkijos ir Slovakijos 2014–2020 m. tarpvalstybinio bendradarbiavimo (angl. CBC) programą.	2013 09 20
8	ETBG Parc européen / Parco europeo Alpi Marittime - Mercantour	FR, IT	Palengvinti ir skatinti pasienio bendradarbiavimą dviejų parkų teritorijoje.	2013 05 23
9	ETBG Sajó-Rima / Slaná-Rimava	HU, SK	Keturių partnerių ETBG, kurios tikslas – bendradarbiauti žemės ūkio, pramonės, prekybos ir turizmo srityse.	2013 04 03

Paskutinės dvi ETBG, apie kurias turi būti pranešta RK, yra Torysa ir Svinka; abi yra tarp Vengrijos ir Slovakijos Respublikos, o jų būstinės įsikūrusios atitinkamai Sáradsadány (HU) ir Tolcsva (HU). Šios ETBG užregistruotos 2013 m. spalio 9 d., tačiau dėl vėliau pateiktos informacijos RK į šį tyrimą jos neįtrauktos.

2012 m. sukurtos ETBG

2012 m. sukurtos šešios ETBG. 2013 m. šios grupės buvo dar buvo ankstyvajame vystymosi etape. Ypač atkreiptinas dėmesys į ETBG EUKN vaidmenį, nes visi jos nariai yra tik nacionalinės valdžios institucijos. Tai gali tapti priemone institucionalizuoti kai kurias tarpvyriausybinių bendradarbiavimo sritis.

Iki 2012 m. sukurtos ETBG

Dauguma iki 2012 m. sukurtų ETBG toliau kūrė ir įgyvendino naujus projektus. Šioje dalyje analizuojama iki 2012 m. sukurtų ETBG padėtis ir pateikiama išsami informacija apie pagrindinius rodiklius. Nebuvo galimybių pateikti naujausios informacijos apie 8 iš šių ETBG.

Apie ETBG glaustai. Naujos sanglaudos politikos link

Kiekybiniu požiūriu 2013 m. ETBG plėtra įgijo pagreitį. Pagrindinis ETBG tikslas – partnerysčių sudarymas vystymosi srityje. Į šią ataskaitą įtraukta 41 grupė dabar atstovauja iš viso 750 institucijų iš visos ES; šiuo metu dalyvaujančių institucijų teritorijos apima apie 76 milijonus gyventojų¹. Partnerysčių sudėtis labai įvairi, pradedant mažomis vietos ar regiono ir vietos bendradarbiavimo partnerystėmis ir baigiant daugialygmenėmis bendradarbiavimo partnerystėmis. Apie pusę šių partnerysčių galima laikyti vietos lygmenis.

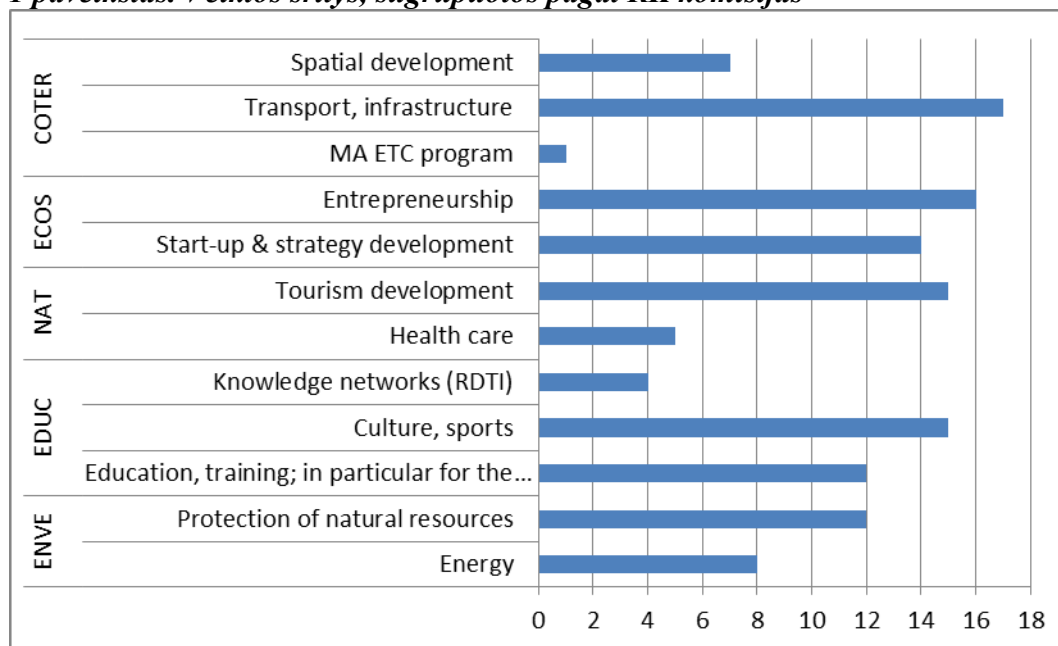
ETBG Bánát-Triplex Confinium ir Eurodistrict Strasbourg-Ortenau išplėtė savo partnerystes.

Veiklos sritys

Apibendrinant galima teigti, kad ETGB siekia vykdyti labai įvairią veiklą. Grupės vykdo veiklą pagal ETB programą, kuri apima daugybę įvairių veiklos sričių. Daugumą ETBG galima apibūdinti kaip plataus masto iniciatyvas, kuriomis remiami bendri politikos ir strategijų kūrimo veiksmai. Šio tipo ETBG tiria ir įtvirtina naujus valdymo ir sanglaudos būdus. Daugelis ETBG iš anksto nenustato savo bendradarbiavimo temų. Toliau pateikiamoje lentelėje apžvelgiamos pagrindinės veiklos sritys. Didžiosios daugumos ETBG veikla apima daugiau nei vieną temą.

¹ Tarptautinis miestų politikos tinklas EUKN ir ETBG, atliekančios daugiašalės CBC programos vadovaujama institucijų vaidmenį, į šį bendrą skaičių neįeina.

1 paveikslas. Veiklos sritys, sugrupuotos pagal RK komisijas

Šaltinis: Metis GmbH, ETBG duomenų bazė

Potencialus ETBG vaidmuo įgyvendinant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicinių fondų programą („Europa 2020“)

Strategija „Europa 2020“ yra pagrindinis orientacinis dokumentas, kurį dėl jo įvairialypio pobūdžio nėra lengva aprėpti. Todėl potencialus ETBG indėlis įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ apžvelgiamas remiantis septyniomis vadinamosiomis pavyzdinėmis iniciatyvomis. Pastaruoju metu daug galimybių galima tikėtis įgyvendinant šias pavyzdines iniciatyvas: „Tausiai išteklius naudojanti Europa“ (energetika ir atliekų tvarkymas), „Judus jaunimas“ ir „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“, turint omenyje, kad reikia įveikti aukštą, ypač jaunimo, nedarbo lygį, ir „Inovacijų sąjungą“.

2014–2020 m. laikotarpio perspektyvos

Įgyvendinant naująją sanglaudos politiką 2014–2020 m. laikotarpiui pradėta taikyti nemažai naujų priemonių siekiant sustiprinti strateginį Europos struktūrinių ir investicinių fondų aspektą². Tyrimas atskleidė didelį susidomėjimą šiomis priemonėmis, ypač integruotų teritorinių investicijų (ITI) priemone: 15 iš 21 apklaustos ETBG ši priemonė domina. Apie pusę ETBG domina bendrų veiksmų planai ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra. Tačiau keletas respondentų pabrėžė, kad ir toliau reikia Komisijos vadovavimo, nes tik

² Įgyvendinant bendrų veiksmų planus – atsižvelgiant į su ESF susijusią patirtį – reikėtų griežtai orientuotis į rezultatus, paremtus labai standartizuota veikla, kuri galėtų būti laikoma standartiniu vieneto įkainiu.

pragmatiškai ir veiksmingi įgyvendinimo susitarimai gali įtikinti ETB programos vadovybę remti nurodytų priemonių kūrimą ir plėtojimą.

Kuriamos ETBG

Šiuo metu kuriama 16 ETBG, trys iš jų jau įgijo juridinio asmens statusą. Dvi ETBG sukurtos siekiant „neįprastų“ tikslų: ETBG CODE 24 yra tolesnis su projektu INTERREG IVB susijęs darbas, kurio tikslas – koridoriaus Roterdamas – Genuja plėtra, ir ETBG „Keramikos miestai“, sukurtas plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą keramikos meno ir amatų sektoriuje.

2 lentelė. Kuriamų ETBG apžvalga (2013 m. gruodžio 31 d. duomenys)

#	Pavadinimas	Statusas	Šalys
1	Prancūzijos ir Liuksemburgo aglomeracija „Alzette-Belval“	Laukiama, kol bus pranešta RK	Prancūzija, Liuksemburgas
2	AEuCC - Keramikos miestai ³	Laukiama patvirtinimo	Ispanija, Prancūzija, Italija, Rumunija
3	Medžidija–Silistra	Laukiama patvirtinimo	Bulgarija, Rumunija
4	Eurocidade Valença do Minho Tui	Laukiama patvirtinimo	Portugalija, Ispanija
5	CODE 24 – Koridoriaus Roterdamas – Genuja plėtra	Rengiama	Nyderlandai, Vokietija, Šveicarija, Italija
6	CETC–Vidurio Europos transporto koridorius	Rengiama	Švedija, Lenkija, Čekija, Slovakija, Vengrija, Kroatija, Slovėnija
7	Europa – bendros ateities kūrimas	Rengiama	Vengrija, Rumunija
8	Finikijos kelias	Rengiama	Italija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Malta
9	Eurodistrict TransOderana	Rengiama	Vokietija, Lenkija
10	„ESPO 2020“ programa	Rengiama	ES 28 + 4
11	Bėkėšas–Aradas	Svarstoma galimybė	Rumunija, Vengrija
12	Pro Comitatu	Svarstoma galimybė	Slovakija (netaikoma)
13	Donauhanse	Svarstoma galimybė	Vokietija, Austrija, Vengrija, Serbija, Rumunija, Bulgarija, Ukraina
14	Maso ir Reino euroregionas	Svarstoma galimybė	Belgija, Nyderlandai, Vokietija
15	Euroregionų koridorius VIII	Svarstoma galimybė	Italija, Albanija, Graikija, Makedonija, Bulgarija

³ Ši grupė apima 98 miestus keturiose šalyse. Tikslų geografinių duomenų apie šiuos miestus nėra, todėl kitame puslapyje esančiame žemėlapyje pateikiamas tik bendras vaizdas (keturių šalių centre).